

εἶχεν ἀποκτείνῃ ἑαυτόν, ὁ θάνατος δ' ἐπῆλθεν ἀκαριαίως. Ὁ ἰατρός καὶ ὁ Βρέδεζορδ δραμόντες μετὰ τὸν νέον ὑπαρχον εὖρον νεκρὸν τὸν πλοίαρχον.

Ἄλλ' ὁ χρόνος δὲν ἦτο ἀρμόδιος πρὸς ματαίους σχετλιασμούς. Ὁ Ἑρὶκ ἀφείς εἰς τοὺς δύο φίλους του τὴν φροντίδα τοῦ ν' ἀνεγείρωσι τὸ πτώμα τοῦ πλοίαρχου καὶ ἀποθέσωσιν εἰς τὴν κοίτην, ἀνῆλθεν εἰς τὸ κατὰστροφμα, ὡς ἦτο τὸ καθήκον αὐτοῦ, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ πληρώματος.

Ἐν ᾧ διήρχετο πρὸ τοῦ θαλαμίσκου τοῦ Μαλαρίου, ὁ ἀγαθὸς δημοδιδάσκαλος ἀρπυνηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀκινήσιας τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πυροβολήματος, ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐξήγαγε τὴν λευκώτριχα αὐτοῦ κεφαλὴν, φοροῦσαν τὸν ἀπαραίτητον ἐκείνων ἐκ μαύρης μετὰξξης σκούφον. Ἀπὸ τῆς Βρέστης ὑπνωττεν ἀκαταπαύστως καὶ οὐδὲν εἶχε νοῆσιν τῶν συμβάντων.

— Τί τρέχει;... τί τρέχει;... ἠρώτησεν ἡρέμα.

— Τί τρέχει; ἀπήντησεν ὁ Ἑρὶκ. Ἡ Ἀλάσκα ἐπεσεν ἐξω καὶ ὁ πλοίαρχος νῆτο χειριάσθη.

— ὦ! ἀνέκραξεν ὁ Μαλάριος κατὰπληκτος.

Ἀλλὰ τότε, παιδί μου, ἐναύχησε καὶ ἡ ἀποστολή μας!...

— Αὐτό, ἀγαπητέ μοι διδάσκαλε, εἶνε ἄλλο ζήτημα, εἶπεν ὁ Ἑρὶκ. Ἐγὼ δὲν ἀπέθανα, ἐφ' ὅσον δὲ μοῦ μένει καὶ ἡ ἐλαχίστη πνοὴ ζωῆς, θὰ λέγω: Ἐμπρός!

(Ἐπεται συνέχεια.)

Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Αἱ κυρίαι τοῦ Γολγοθᾶ.

[Συνέχεια· 78ε σελ. 332.]

Εἰσερχόμενοι εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, κατανοοῦμεν ὅτι τὸ νοσοκομεῖον προώρισται ν' αὐξήσῃ καὶ νὰ περιλάβῃ πλείονας ἀρρώστους. Τῷ ὄντι, τὰ πάντα ἐκεῖ εἶναι πρόσκαιρα. Ὁ κεντρικὸς διάδρομος καὶ οἱ θάλαμοι χωρίζονται διὰ σани-δωμάτων, δυναμένων εὐκόλως νὰ ἀφαιρεθῶσιν, ἵνα σχηματισθῇ δεύτερον ὑπνωτήριον εὐρὺ καὶ ἄριστα φωτιζόμενον. Πρὸς τὸ παρὸν καὶ ἔως οὐ ἐξεύρωσι πόρους, τὸ πάτωμα τοῦτο κατοικεῖται ὑπὸ τῶν ἐνοίκων κυριῶν, ἅς δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν καὶ ὑποτρόφους, καθότι οὐ μόνον περιθάλλουσι τὰς ἐκ καρτείου πασχούσας, διευθύνουσι τὴν τῶν ἀναγκαίων προμήθειαν, ἐπιτηροῦσι τὴν λιναποθήκην, τὸ πλυντήριον, καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπιδέσμων καὶ τῶν σπληνίων, σημαίνουσι τὸν κώδωνα τῆς ἐγέρσεως, κρατοῦσι τοὺς λογαριασμούς καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν, συμφωνοῦσι μετὰ τῶν προμηθευτῶν, παρακάθηνται ταῖς ἀρρώστοις κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου, νεκρὰς δὲ τὰς πλύνουσι, τὰς σαβανοῦσι, τὰς συνο-

δεύουσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καταβάλλουσι καὶ τροφεία, ὡς περιηγήτριαί τῆς ἀγαθοεργίας καταλύσασαι ἐν τῷ μεγάλῳ ξενοδοχείῳ τῆς φιλανθρωπίας. Παρὰ τῶν ἀρρώστων οὐδεμία ζητεῖται ποτὲ ἀντιμισθία, ἀλλ' αἱ νοσοκόμοι πληροῦνται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ζῶσι παρ' αὐταῖς καὶ τοῦ νὰ ἐγείρωνται τὴν νύκτα πρὸς περιθάλλειν αὐτῶν. Οἱ θάλαμοι τῶν κυριῶν εἶναι παιδροὶ καὶ πλήρεις ζωῆς, οὐδὲν ἔχοντες τῆς στυγνῆς κανονικότητος, ἥτις εἶναι πολλάκις τοσοῦτον θλιβερὰ ἐν τοῖς μοναστηρίοις τῶν θρησκευτικῶν σωμάτων.

Ἐκάστη τῶν ἐνοίκων κυριῶν διασκευάζει τὸ δωμάτιόν της κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ. Αἱ κλίναι ἐκ μαονίου, ἔχουσι καλὴν στρωμνὴν, ἐφ' ἧς καλὸς ὕπνος δύναται νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς ἐξηντημένας δυνάμεις. Ὑπάρχουσι δὲ ἐν τοῖς δωμάτιοις ἐκείνοις καὶ παραπετάσματα πολὺπτυχα καὶ τράπεζαι κεκαλυμμέναι ὑπὸ κομφῶν ἀντικειμένων, εἰς ὧν τὴν χρῆσιν τοσοῦτον ἀρέσκονται αἱ γυναῖκες. Ἀπὸ τῶν τοίχων κρέμονται προσωπογραφίαι διηνεκῶς ἀναμνησκουσαι τοὺς ἀπόντας, χειρόκτια δὲ ἐρριμένα ἐπὶ τραπεζίου ἢ πίλος ἐκ μαύρων τριχάπτων καὶ ἐλαφρά τις ὁσμὴ ἴου, καθιστῶσιν ἔτι καταφανεστέραν τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ ἔξων πολυτελῶν καὶ καθηκόντων, τὰ ὁποῖα ἤθελον πτοήσῃ πλείστων ἀνδρῶν τὰς καρδίας. Ἐκ τοῦ βάθους τοῦ φαρμακείου καὶ τοῦ ὑπνωτηρίου τῶν ἀρρώστων ἐξέρχεται ὁσμὴ φανικοῦ ὀξέος ἐπαναφέρουσα εἰς τὴν μνήμην τὴν πραγματικότητά. Τὸ δεύτερον πάτωμα εἶναι ὁ τόπος τῆς προσκαίρου ἀναπαύσεως, κάτω εἶναι ὁ τόπος τῆς ἐργασίας, τῆς ἀηδίας, ἣν ὀφείλουσι νὰ ὑπερνικήσωσι, τῆς διαρκοῦς θυσίας. Ἐκεῖ, αἱ κυρίαι τοῦ Γολγοθᾶ, αἱ χῆραι διδάσκονται διὰ τῆς πείρας, ὅτι αἱ θλίψεις πραύνονται ἀφ' ἐαυτῶν καὶ καθίστανται ἥττον δριμεῖαι ὅταν συντροφον ἔχωσι τὸ καθήκον τοῦ ἀνακουφίσαι τοὺς πάσχοντας, πείθονται δὲ ὅτι ὁ ἄριστος τρόπος τοῦ μὴ ἐνδιατρίβειν περὶ τὰς ἰδίας ἀλγηδόνας, εἶναι τὸ ἀειεἶχειν ἐν νῷ τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἄλλων.

Εἰς τὸ τελευταῖον πάτωμα κατοικοῦσιν αἱ ὑπηρετρίαι, νέαι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἐξ ἀφοσιώσεως ὑπηρετοῦσαι καὶ οὐδεμίαν λαμβάνουσαι ἀντιμισθίαν, φέρουσι δὲ ἐνδυμα ὁμοιόμορφον, κατ' ἐμὴν γνώμην, ὑπὲρ τὸ δέον ὁμοιάζον πρὸς τὸ μοναχικόν, καθόσον ἀρμυζει νὰ διατηρήσῃ τὸ ἱδρυμα τὸν ὅλως λαϊκὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Αἱ ὑπηρετρίαι αὗται κοιμῶνται ἐντὸς κοινοῦ ὑπνωτηρίου καὶ συναθροίζονται εἰς κοινὴν αἴθουσαν, ἐν ἣ βλέπω ραπτικὰς μηχανὰς* διορθοῦνται δὲ ἐκεῖ αἱ σινδόνες καὶ ῥάπτονται ἀπόμακτρα καὶ τυλίσσονται οἱ ἄρτι πλυθέντες ἐπίδεσμοι, ὅπως χρησιμεύσωσι τὴν ἐπαύριον. Τὰ τρία ταῦτα πατώματα εἶναι ἐκτισμένα ἐπὶ μεγάλου ὑπογείου ἡσφαλτωμένου, περιέχοντος τὰς συσκευὰς ἐνός

θερμαγωγού και ενός αεραγωγού, τὸ μαγειρεῖον ἐκ χαλκωμάτων ἀπαστράπτων, τὴν ἀποθήκην τῶν ἐδωδίων, τὸ ὀπωροφυλάκιον, ὅπερ μοι ἐφάνη παγετῶδες, καὶ τὸ καθ' ὑπερβολὴν ψυχρὸν ἐστιατόριον τῶν ἐνοίκων κυριῶν.

Τὸ κατὰστημα, μόλις ἐγκαινισθέν, ὀλίγου δεῖν κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς. Τὴν νύκτα τῆς 17 Δεκεμβρίου 1881 τὸ πῦρ διεδόθη εἰς ἐργοστάσιον τηλεγραφικῶν κάλων συνεχόμενον μετὰ τῆς οἰκίας τῶν κυριῶν τοῦ Γολγοθᾶ. Μία τῶν κυριῶν ἀφυπνισθεῖσα εἰς τὰς 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὡς ἐκ τῆς δυνάμειος τῶν φλογῶν, ἀνήγγειλε τὸν κίνδυνον σημαίνουσα ἐπανελημμένως τὸν κώδωνα τῆς ἐκκλησίας, πᾶσαι δὲ ταχέως ἐγερθεῖσαι, ἐκλείσαν τὰ φωταερίόμετρα, ἀνέωξαν τοὺς κρουνοὺς τῶν λουτήρων, ἀφύπνισαν καὶ ἐνέδυσαν ἐν σπουδῇ τὰς ἀρρώστους, ἵνα ἐν ἀνάγκῃ τὰς μεταφέρουσιν ἀλλαχοῦ. Εἰς τὰς 5 τῆς πρωῒας, οἱ πυρσβέσται κατάρθρωσαν νὰ κατασβέσωσι τὸ πῦρ, τῇ βοηθεῖ τῆς ἀτμοκινήτου ἀντλίας τοῦ Πασύ. Μόνοι δὲ οἱ ἐξωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ καταστήματος ἡμαυρώθησαν καὶ ἐκάησαν, εὐκόλως ἐπισκευασθέντες, ἀλλ' ὁ φόβος ὑπῆρξε μέγας καὶ ἡ ἀνάμνησις τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νυκτὸς δὲν ἐξέλιπεν ἐκ τῆς μνήμης τῶν ἐνοίκων κυριῶν.

Μέχρι τοῦδε περιέγραψα μόνα τὰ παραρτήματα, ὅπου εὐρίσκονται αἱ ὑπηρετίαι καὶ τὰ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ κυρίου καταστήματος, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὸ ὑπνωτήριο, ἐν ᾧ πᾶσχοι καὶ ἀποθνήσκουσιν αἱ ὑπὸ καρκίνου προσβεβλημένοι. Τοῦτο δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ αἵθουσα τοῦ ἐσχάτου εὐχελαίου, καθότι εἶναι ὁ προθάλαμος τῆς ἀναπαύσεως, ἐξ οὗ αἱ κατακλινόμεναι δὲν ἐξέρχονται εἰμὴ μόνον ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς ἄλλον κόσμον, ὅπου τὰ ὀξέα ἔλκη καὶ οἱ διαθρωτικοὶ ἔρπητες εἶναι ἄγνωστοι. Εἴκοσι περιέχει κλῖνας, συνέβησαν δὲ τῷ 1882 εἴκοσι ἐξ θάνατοι. Ὁ ἀκάματος θεριστὴς μένει ἐκεῖ διαρκῶς καὶ δὲν παύει κόπτων. Διὰ τὰς ἐκεῖ εὐρισκομένας δυστυχεῖς, ἃς παρεμόρφωσαν τὰ ἔλκη καὶ τὰ οἰδήματα, ὁ θάνατος εἶναι ὁ ποθοῦμενος ἐξαφανισμὸς σαρκὸς κατὰ κόρον βεβαστανισμένης καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις ψυχῆς, εἰς ἣν πᾶσα ἐπιτρέπεται ἐλπίς, προσεγγίζοντα δὲ ἀτενίζουσιν αὐτὸν μετὰ χαρᾶς. Μία ἐξ αὐτῶν μοι ἔλεγεν — ὡς ὁ Ἀλφιέρης αὕτη εἶχεν ἐπὶ τοῦ προσώπου *il pallor della morte e la Speranza*, τὴν ὠχρότητα τοῦ θανάτου καὶ τὴν ἐλπίδα— «Ἄφω εἶμαι ἀνίχτος διὰ τὴν νὰ μὴ τελειώσω εὐθὺς;» Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο ἀποτελεῖ κλινικὴν καρκίνων πλουσιωτάτην, ὃ δὲ ἐπισκεπτόμενος τὰς δυστυχεῖς ταύτας ἰατρὸς κ. Εὐγένειος Λεγράν ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντικείμενα μελέτης καὶ παρατηρήσεων, ὧν ἡ ποικιλία εἶναι ὄντως ἀπελπιστική. Ἡ φύσις εἶναι ἀνεξάντλητος εἰς

τὴν ἐφεύρεσιν τῶν βασάνων, ἃς ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ἀνθρώπους—οἵτινες εὐτυχῶς εἶναι θνητοί— ὡσεὶ προσεπάθει νὰ ποιοῦσιν τὴν φιλανθρωπίαν. Ἄλλ' εἰς μάτην· ὅσῳ εἰδεχθεστέρα καὶ φρικωδεστέρα εἶναι ἡ νόσος, τόσῳ γενναιοτέρα καὶ δραστηριωτέρα καθίσταται καὶ ἡ εὐποία. Καίτοι δὲ φοβεροὶ ὄντως τοῦ ἔργου, οὐδεμίαν ἐπτόησε ποτὲ τῶν κυριῶν τοῦ Γολγοθᾶ.

Αἱ κλῖναι καταλλήλως ἡραιωμένοι, περιβάλλονται ὑπὸ λευκῶν παραπετασμάτων. Μορφαὶ ἀλλόκοτοι φέρουσαι ἐπιδέσμευς, οὓς βρέχει αἱματοειδὴς ἰχώρ, κρύπτονται ἐν μέρει εἰς τὰ προσκεφάλαια. Εἶναι αἱ ἄρρωστοι. Διὰ τὴν ἡ ζωὴν ἐπιμένει μὴ ἐγκαταλείπουσα τὴν ἀποσυντεθειμένην ταύτην ὕλην; Διερχόμενος ἐνώπιον τῶν κλινῶν ἐκείνων, ὧν ἡ θέα εἶναι μᾶλλον ἀξιοθρήνητος τῶν πλακῶν τῆς Morgue ¹⁾ ἐπὶ τῶν ὁποίων κεῖνται σώματα ἀναισθητὰ ἤδη, ἐνεθυμήθην τὴν ἐκδρομὴν μου εἰς τὰ κοιμητήρια τῆς Δαμασκῦ, ὅτε ἐζήτησα μετὰ τῶν τάφων τὴν καλύβην, ἐν ᾗ ἔζων οἱ λεπροὶ, ἐβραῖοι τε καὶ Ὀθωμανοί, μακρὰν τῆς πόλεως κεκλεισμένοι καὶ μακρὰν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες μετὰ φρικῆς ἀπεστρέφοντο. Οἱ δηματῶδεις καὶ λέπες κεκαλυμμένοι, ψάλλοντες δὲ θρηνωδίας ἄνευ λέξεων, διότι ὁ οὐρανίσκος αὐτῶν ἦτο κατεστραμμένος καὶ ἐκτείνοντες χεῖρα ἐστερηνμένην δακτύλων, διότι τὰ ὀστέα τῶν εἶχον πίσει καὶ ὑψούντες τὴν κεφαλὴν ἵνα ἴδωσι, διότι ἐξωγκωμένα βλέφαρα ἐφραττον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν, ἐσήποντο ὅλοι ὁμοῦ ἐν ταιαύτῃ δυσωδίᾳ, ὥστε οἱ κύνες ὠρύοντο καὶ ἐφευγον, εὐθὺς ὡς ἐπλησίίζον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, (1 Σεπτεμβρίου 1850) εἰς μόνος ἀνθρώπος ἤρχετο πρὸς παρηγορίαν καὶ βοήθειαν αὐτῶν, ὁ ἡγούμενος τῶν λαζαριστῶν, ἀδιαφορῶν πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ ῥηθέν: «Ἀπόφευγε τὸν λεπρόν, ὡς ἀποφεύγεις τὸν λέοντα.»

Δὲν ὑπάρχουσι λεπραὶ ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Γολγοθᾶ, καθότι ἡ λέπρα ἐξέλιπεν ἤδη ἐκ Γαλλίας, ἣν τοσοῦτον ἐμάστισε. Κατὰ τὴν 14ην ἑκατονταετηρίδα ὑπῆρχον δέκα ἐννέα χιλιάδες λεπροκομεῖα ἐν Εὐρώπῃ, ἐξ ὧν δύο χιλιάδες ἐν Γαλλίᾳ. Τὴν σήμερον δὲν τελεῖται πλέον ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ὑπὲρ τοῦ ζῶντος λεπροῦ, οὐδὲ ὀδηγοῦσιν αὐτὸν ἐν πομπῇ μέχρι τῆς καλύβης του ψάλλοντες τὰς ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων εὐχὰς καὶ παραδίδοντες αὐτῷ κρόταλον, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ κρούη, ὅπως καταδεικνύη τὴν παρουσίαν του. Ὁ Xavier de Maistre ἤθελε μάτην καταζητήσῃ τὸν λεπρόν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς Ἀόστης; δὲν ὑπάρχει πλέον ἐκεῖ. Ἀλλὰ ποῦ ὑπάρχει; Λέγεται ὅτι εὐρίσκεται ἐτι ἐν τισι χωρίοις τῆς Ἑλβετίας, τῆς Νορβηγίας καὶ τῆς Σουηδίας. Ἐγώ,

¹⁾ Morgue, Αἵθουσα παρὰ τὸν Σηκοάναν, ὅπου ἐκτίθενται οἱ εὐρεθέντες νεκροί.

ἐκτὸς τῆς Δαμασκοῦ, εἶδον λεπρούς ἐν Ῥόδῳ, ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν Ναπλούζῃ, ἐν Βιρκέτ—ἐλ—Καρούμ καὶ ἐν Κατανζάρῳ τῆς Καλαβρίας, εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ κόλπου Σκουιλάτσε.

Καίτοι ἄλλοιαι αἱ νόσοι, ἃς περιθάλπουσιν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τῆς οἰκίας Λουρμέλ, δὲν εἶναι ἥτον τῆς λέπρας ἀποτρόπαιοι. Πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν γενναιότητα νὰ ἀτενίσωμεν αὐτὰς κατὰ πρόσωπον διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν κατ' ἀξίαν τὴν θαυμασίαν ὄντως ἀφοσίωσιν τῶν κυριῶν τοῦ Γολγοθᾶ. Ἀς τύχω λοιπὸν τῆς συγγνώμης τοῦ ἀναγνώστου, ἐφιστῶν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ ἀντικειμένων τοσούτῳ μᾶλλον ἀξίῳ οἴκῳ, καθόσον καὶ μόνῃ ἢ θεᾷ αὐτῶν προξενεῖ ἀηθίαν. Ἡ τὸ ὑπνωτήριον διαπνέουσα ὁσμὴ τοῦ φανικοῦ ὀξέος περιβάλλει τὰς κλίνας δι' ἀτμοσφαίρας ἀπολυμαντικῆς καταδεικνύουσας, ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὸ βασιλεῖον τῶν ὀξέων ἐλκῶν. Τινὲς τῶν ἁρρώστων δὲν κατὰκινεῖται ἐκτάδην, ἀλλὰ κάθονται καὶ ἀσχολοῦνται περὶ εὐκόλῳ τινὰ ἐργασίαν μὴ στερούμεναι ἐντελῶς μικρὰς τινος ῥώμης καὶ δυνάμεναι ἐν εὐδία νὰ περιπατήσωσιν ὀλίγον εἰς τὰς δεινροστοιχίας τοῦ κήπου. Ἐπίδεσμος ἕνεκα τοῦ ὑπ' αὐτὸν μοτοῦ πολλαχοῦ ἐξωγῶμενος, διαίρει εἰς δύο τὸ πρόσωπόν των. Τὰ βλέφαρα εἶναι ἐρυθρά, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀνήσχυοι, τὰ χεῖλη πελιδνά, ὑπομέλανα οἰδήματα κηλιδοῦσι τὸ δέρμα τῶν σαρκῶν· ἐὰν ἀφαιρεθῶσιν οἱ ἐπίδεσμοι, βλέπετε τὸ κακὸν ἐν ὅλῃ τῇ φρικῇ αὐτοῦ· εἶναι ἡ σαρκωθὸς φαγέδαινα, ἥτις καταδιβρώσκει κατὰ προτίμησιν τὸ πρόσωπον. "Ὅταν ὁ Μεσαιὼν ἐβλέπε τὸ ἀποτρόπαιον ἐκεῖνο ἔλκος ἀνερῶναι « Noli me tangere ! Μὴ μου ἅπτου ! » Βραδέως, ὥσ- τις γαστρίμαργος εὐχυλὸν ἀπογευόμενος ἔδεσμα, ἔφαγε τὴν ρίνα, ἥτις εἶναι ἤδη ρίς σκελετοῦ ζῶντος, ὕγρου καὶ αἱμάσσοντος. Δύο τῶν οὕτω παρამεμορφωμένων δυστυχῶν λαμβάνουσιν ἔτι ταμβάκον, εἰσάγουσαι αὐτὸν εἰς τὴν πληγὴν ἐκείνην τὴν ἀπογυμνοῦσαν τὰ ὅσῃ καὶ ἀποκαλύπτουσιν τὰς ἐσωτερικὰς μεμβράνας. Ἀρχαῖα τις παράδοσις σώζεται ἐν τοῖς ἡμετέροις χωρίοις. Οἱ χωρικοὶ θεωροῦσι τὸν ἐπίμονον τοῦτον καὶ διαβρωτικὸν ἔρπητα ὡς θηρίον, τὸ ὅποιον ἔχει ἀνάγκην σιτίσεως, στερούμενον δὲ τροφῆς, καταστρέφει τὸν ἄνθρωπον. Ὡς ἐκ τούτου, ἐν μόνον ὑπάρχει μέσον θεραπείας, τεμάχιον κρέατος ἐπὶ τῆς πληγῆς προσδεδεμένον. Τὴν σήμερον προσπαθοῦσι νὰ θεραπεύσωσι τὴν νόσον δι' ἐπανειλημμένων ἐντομῶν καὶ διὰ τοῦ ἄζωτικου ὀξέος, ἀναφέρουσι δὲ παραδείγματά τινα ἰάσεως, ἀλλὰ δυνάμεθα ἄρᾳ γε νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἡ ἰαθεῖσα νόσος ἦτο ἡ φαγέδαινα;

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΥΤΕΟΥ

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Εἰς ὅλους ἦτο γνωστὸς ὁ λοχίας Σπαθιᾶς. Εἶχε πολεμήσῃ πανταχοῦ καὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ ἀπὸ στραπτειν ὑπὸ μεταλλείων καὶ σταυρῶν.

Δὲν ἦτο οὔτε ὑψηλός, οὔτε βραχύς· ἔφερε μεγάλην οὐλὴν ἀπὸ τοῦ μετώπου μέχρι τοῦ λαιμοῦ διήκουσαν· ἦτο εὐκαμπτος ὡς ξίφος. Οἱ λευκοὶ ὀδόντες του διεφαίνοντο ὑπὸ τὸν δασύν του μύστακα ὁσάκις ἐγέλα. Εἶχε τολμηρὰν καὶ ἀέτειον τὴν ρίνα· καὶ ὑπὸ τὰς μαύρας του ὀφρὺς ἐσπινθηροβόλουν οἱ ὀφθαλμοὶ του ὡς δύο ξηρὰ κλήματα ἐν τῷ βάθει κλιθάνου.

Οἱ ἀρχηγοὶ του διίσχυρίζοντο, ὅτι οὐδέποτε ἐγνώρισε τὸν φόβον· αὐτὸς διετεινέτο, ὅτι τὸν ἐγνώρισε μίαν στιγμὴν μόνον, ἀλλ' ὅτι κατῴρωσεν ἀμέσως νὰ τὸν ἐκδιώξῃ μεταδίδων αὐτὸν εἰς τοὺς ἐχθρούς· δι' ἐαυτὸν ἐκράτησε τόσον μόνον, ὅσος ἤρκει διὰ νὰ μὴ γίνῃ ἀναισθητός πρὸς τὸν κίνδυνον, ὀλιγοστόν τινα φόβον, ὥστε νὰ αἰσθάνεται ἄποιον ῥίγος, ὅμοιον μὲ τὸ ῥίγος τοῦ φιλήμματος.

Ὁ Σπαθιᾶς ἠρέσκετο σφόδρα εἰς τὰς εἰκονικὰς ἐκφράσεις. Ἐνίοτε δὲ καθίστατο ὁμηρικὸς, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ εἶναι οὐδόλως λογοκλόπος. . . . διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ Σπαθιᾶς δὲν εἶχε μεγάλην σχέσιν μὲ τὰ τυπογραφεῖα.

— Κ' ἐγὼ ἐπῆγα 'ς τὸ σχολεῖο, ἔλεγε, καὶ ἐμαθα 'σάν ἄλλοι τὸ 'Αλφάβητον, μὰ δὲν μ' ἀρέσει νὰ λέγω ὅ, τι βρίσκω 'ς τὰ βιβλία. Κ' ἔπειτα ἐγὼ θαρρῶ πὼς τὰ βιβλία εἶνε καλὰ γιὰ 'κείνους ποὺ δὲν ἔχουν τίποτε 'δικό τους νὰ ποῦν, ποῦ δὲν βρίσκουν τίποτε μέσα τους, καὶ βγάζουν ἀπὸ τὰ βιβλία ἐξυπνάδα ὅπως ἀπὸ τὰ πηγάδια νερό. Μὰ ἐγὼ ποῦ ἔχω μυαλό γιὰ νὰ συλλογοῦμαι, ποῦ βλέπω, ποῦ ζῶ, ἐγὼ ξεφυλλίζω τὸ κεφάλι μου, καὶ βρίσκω ὅ, τι μοῦ χρειάζεται. Τὸ κρανίον μου εἶνε βιβλίον τυπωμένο ἀπὸ τὰ μάτια μου.

Καὶ ὅταν τῷ ἔλεγον, ὅτι ἦτο κρῖμα λοχίας ὡς ἐκεῖνον νὰ μένῃ πάντοτε λοχίας·

— Αἶ, καὶ τί μ' αὐτό; δὲν εἶνε καλλίτερα τὸ ποῦλιν' ἀξίξῃ περισσότερον ἀπὸ τὰ φτερά του, παρὰ τὰ φτερά του περισσότερον ἀπὸ τὸ ποῦλιν;

Ἦτο ἄλλως τε δεξιὸς τοῦ πολέμου μαθητής, ἀληθὴς καλλιτέχνης τῶν μαχῶν· ἐγίνωσκε ὑπὲρ πάντα ἄλλον νὰ ἐξερευνᾷ τὴν ἐχθρικήν χώραν, νὰ ὀδηγῇ ἐμπρὸς τοὺς στρατιώτας, νὰ τρέπῃ εἰς φυγὴν τοὺς ἐχθρούς· ἐλάτρευε τὸ ἔργον του καὶ ἐλάτρευετο ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν του.

Β'

Ὁ γέρον λοχίας ἦτο εὐθυμὸς, διότι τὸ σύνταγμα του ἐμελλε νὰ βαδίσῃ κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Παρταχθὲν ὀπίσω γηλόφου ἀνέμενε νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του νὰ πολεμήσῃ. Ὁ δὲ λοχίας πλήρης